ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2023/HC-A/348
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނާސާ ލިންކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ޚަސްމުވި ފަރާތް: އިބްރާހީމް ސަލީމް / ގ. ދުވެލި، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ގޯތިގެދޮރުން މީހުންނާއި މުދާ ނެގުމުގެ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޖަމީލް މޫސާ

ނިމުނު ތާރީޚް:
09 ޝަޢުބާން 1447
28 ޖަނަވަރީ 2026

ހައިކޯޓުގެ ސިވިލް ޑިވިޝަނުން ނިންމުނު ތާރީޚު: 29 ޖުމާދަލްއޫލާ 1445 / 12 ޑިސެމްބަރު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 221/Cv-C-HD/2021
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލޭ ޑިވިޜަން
- **ބާވަތް:** ގޯތިގެދޮރުން [illegible]، [illegible] [illegible] މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 27 އޮކްޓޫބަރު 2021
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 23 ޖުލައި 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
[illegible]
ދާއިމީ އެޑްރެސް:
[illegible] / ހުޅުމާލެ. [illegible] ނަންބަރު 01-ޖީ-101، މާލެ
[illegible] / [illegible]، މާލެ

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް
އިބްރާހީމް ސަލީމް / ގ. [illegible]، މާލެ
ދާއިމީ އެޑްރެސް:
[illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] / [illegible] ނަންބަރު [illegible] 1980، މާލެ

[illegible] – legal validity [illegible] – authenticity [illegible]

[illegible] [illegible] ޚުލާޞާ

މައްސަލައިގެ ފަރާތްތައް

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލޭ ޑިވިޜަނުގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަބަބު ނުވަތަ ފަނޑިޔާރު ހަވާލާއި [illegible] [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ނާސާ ލިންކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ކުންފުނީގެ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0339/2005) (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ "ނާސާ ލިންކް") ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

2. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވަނީ މާލެ ގ.ދުރުވި އިބްރާހީމް ސަޢީދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A054264) (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "އިބްރާހީމް ސަޢީދު") ގެ މައްޗަށެވެ.

މައްސަލައިގެ ކުރުފަސްމަންޒަރު

3. ހުޅުމާލެ ލޮޓް ނަންބަރު 11282 ގޯތީގެ ވެރިފަރާތަކީ އިބްރާހީމް ސަޢީދެވެ.

4. އިބްރާހީމް ސަޢީދާއި ނާސާ ލިންކާއާ ދެމެދު 06 ނޮވެންބަރު 2017 ގައި، ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 "ހުޅުމާލެ ލޮޓް 11282 އިމާރާތް ކުރުމާއިބެހޭ އެއްބަސްވުން" (މީގެ ފަހުން "06 ނޮވެންބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުން" ނުވަތަ "ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުން") ވެފައިވެއެވެ.

5. 06 ނޮވެންބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ، ހުޅުމާލެ ލޮޓް ނަންބަރު 11282 އިމާރާތުގެ 03 (ތިނެއް) ވަނަ ސްޓޯރީން ފެށިގެން މައްޗަށް، 04 (ހަތަރެއް) ސްޓޯރީ އާއި ޖުމުލަ ފްލޯރުގެ އެޕާޓްމަންޓްގެ ކޮނު ސްޓީލް އެކުލަވައި، ގަރުދުން ފްލޯރުގެ ސްޓްރަކްޗަރ މަސައްކަތް ހިމަނާ، ގަރުދުންތެ

ފްލޯރ އިން ފެށިގެން މައްޗަށް 06 (ހައެއް) ފްލޯރ އާއިއެކު ޓެރަސް ފްލޯރ އެޕާޓްމަންޓްގެ ފިނިޝިންގެ އެންމެހާ މަސައްކަތްތައް، ބޭންކް ލޯން ފައިނޭންސްއާއެކު މި އެއްބަސްވުމުގައިވާ ކުރެވުމާއި، ބީ.އޯ.ކިއުއާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިމާރާތްކުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައާއި އެއްގޮތަށް ނާސާ [illegible] އިން މަސައްކަތްކުރުމަށް އިބްރާހީމް ސަލީމްއާއި ނާސާ [illegible] ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެކެވެ.

6. އިބްރާހީމް ސަލީމްއާއި ނާސާ [illegible] ދެމެދު 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގައި ނަންބަރު 11282/NASA/2019/03 "ހުޅުމާލެ ލޮޓް 11282 އިމާރާތް [illegible] [illegible]" (މީގެ ފަހުން "14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުން" ނުވަތަ "ނަންބަރު 11282/NASA/2019/03 އެއްބަސްވުން") އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވެއެވެ.[1] މި އެއްބަސްވުމަކީ، ހުޅުމާލެ ލޮޓް 11282 އިމާރާތްކުރުމަށް 02 ޖެނުއަރީ 2017 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން 19 ވަނަ މާއްދާ ބަދަލުކުރުމަށް ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

7. 06 ނޮވެމްބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ "މަސައްކަތުގެ މުއްދަތަކީ 12 ނޮވެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 30 ނޮވެމްބަރު 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށެވެ. މި މުއްދަތުގައި މަސައްކަތް ނިންމާ ސައިޓް [illegible] [illegible] ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ." މިގޮތުގައި އޮންނަނީ. އަދި 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހަވާލާދީފައިވާ 02 ޖެނުއަރީ 2017 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ 19 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނެވުނު ބަދަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "މަސައްކަތުގެ މުއްދަތަކީ، ބޭންކް ލޯން ފައިނޭންސް ހަމަޖެހޭ ދުވަހުން ފެށިގެން ޖުމްލަ މީލާދީ 10 (ދިހައެއް)

---

[1] 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގައި، މި އެއްބަސްވުމަކީ 02 ޖެނުއަރީ 2017 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އިސްލާހެއް ގެނައުމުގެ ގޮތުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނިކޮށް، މި [illegible] [illegible] 02 ޖެނުއަރީ 2017 ގައި [illegible] [illegible] [illegible]

މަސްދުވަހެވެ. މި މުއްދަތުގައި މަސައްކަތް ނިންމާ ސައިޓް [illegible] ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ." މި ފަދައިންނެވެ.

8. މި ބަދަލު ގެންނަންޖެހުނު ސަބަބުގެ ގޮތުގައި 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ބޭންކް ލޯނު ފައިނޭންސް ހަމަޖެހި [illegible] ގުޅިގެން އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުގެންދެވި މަސައްކަތް ހުއްޓުވައި [illegible] ގުޅިގެން މަސައްކަތުގެ މުއްދަތަށް ގެނުވުނު ބަދަލާއި ގުޅިގެން" މި ފަދައިންނެވެ.

9. [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން އަލްފާޟިލް އަބްދުﷲ [illegible]، 30 މާރިޗު 2021 ގައި [illegible] [illegible] ސިޓީއާ[2] [illegible] ފޮނުވާފައިވެއެވެ. މި ސިޓީގައިވަނީ، ހުޅުމާލެ [illegible] ނަންބަރު 11282 އިމާރާތުގެ 03 (ތިނެއް) ވަނަ [illegible] [illegible] މައްޗަށް 04 (ހަތަރެއް) [illegible] އާއި [illegible] ފްލޯރުގެ އެޕާޓްމަންޓްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފްލޯރުގެ [illegible] މަސައްކަތް [illegible] [illegible] ފްލޯރު [illegible] [illegible] މައްޗަށް 06 (ހައެއް) ފްލޯރު [illegible] [illegible] ފްލޯރު އެޕާޓްމަންޓްގެ [illegible] އެންމެހާ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްތަކަށް [illegible] [illegible]، މިކަމަށް [illegible] ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުން [illegible]، މިކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 3.1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދެ ފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތައް ކަމުގައެވެ.

---

[2] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު CCLLP/043/2021 ސިޓީ

10. އެއަށްފަހު، އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން "އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރުމުގެ ނޯޓިސް" 25 އޭޕްރީލް 2021 ގައި ނާސާ ވިންގްއަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ. މި ނޯޓިސްގައިވަނީ، 06 ނޮވެމްބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް މަސައްކަތް ނުނިންމާ، މަސައްކަތް ހުއްޓާލާފައިވާތީ، ދެ ފަރާތް ދެމެދު [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 21 ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްގެ [illegible] މަސައްކަތް [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] 11282 [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 އޭޕްރީލް 2021 ގެ [illegible]، އެ [illegible] [illegible].

11. މި [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުން ބާތިލުކުރުމުގެ ނޯޓިސްއަށް [illegible]، ނާސާ ވިންގްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 11282 އިން [illegible] 30 އޭޕްރީލް 2021ގެ [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްއިން [illegible]، އިބްރާހީމް ސަލީމްއާ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނާސާ ވިންގްއިން އެއްބަސްވުމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ވިންގްގެ [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމް [illegible].[3]

---

[3] ސިވިލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 221/Cv-C-HD/2021 [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" އަދި [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible]

12. މި ދައުވާ ބަލާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޝަނުގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާއިންނެވެ. މިއީ މި ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

13. މި ދައުވާގައި [illegible]، ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތުގައި ބުނެފައިވަނީ، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދިޔަ ނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތްތަކަށް އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ފައިސާ [illegible] ނުދާކަމަށާއި، މަސައްކަތުގެ ބިލު [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްތަކުގެ އަގު [illegible]، އެއްބަސްވުން [illegible] ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކުގެ އަގު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ހުޅުމާލެ ޕްލޮޓް 11282 ގޯތީގައި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ކުރަމުންދިޔަ އިމާރާތުގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރު، ފަސްޓް ފްލޯރު، ސެކަންޑް ފްލޯރު އަދި ތާޑް ފްލޯރު އިތުރު ކުއްޔަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުން، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ދެ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވާކަމަށާއި، މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދިނުމުގެ މުއްދަތަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުކަމަށާއި، މި މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ބާރު އިބްރާހީމް ސަލީމްއަށް [illegible] ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު 06 ނޮވެންބަރު 2017 ން ފެށިގެން [illegible] [illegible] ދުވަހުގެ [illegible] [illegible]، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި [illegible] ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible]، މި ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ނާސާ ލިންކްގެ އިމާރާތުގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރު، ފަސްޓް ފްލޯރު، ސެކަންޑް ފްލޯރު އަދި ތާޑް ފްލޯރުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] އިބްރާހީމް

ސަލީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މި މައްސަލައިގައި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެއްވުމަށް އެދި މިންވަރަށްކަމުގައި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.[4]

14. ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، 06 ނޮވެމްބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުމާއި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިރާޙް ސަލީމްގެ ފަރާތުން އެދުނު ބަދަލު އެ ފަރާތަށް ނަގައިދިނުން ބެން ނުލިބުނު ކަނޑައަޅައި، ހުކުމާގެ ޗޭކް ނަންބަރު 11282 ގައި ކޯޓުފައިވާ އިމާރާތްގައި ނާސާ ލިންކް ބަންދުކުރާ ޒާތުގެ ހުކުމް އިސްތިރާޙް ސަލީމްއާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އަންގާރަމުން ނިންމާފައިވާ ކަނޑައަޅައި، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ކުއްލިގޮތުން އެއްބަސްވުމުގައި ބާތިލުކުރުމުން، 06 ނޮވެމްބަރު 2017 ގެ އިމާރާތުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް އިސްތިރާޙީ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ބާތިލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުންތަކަށް ކަނޑައަޅައި، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ބާތިލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އަދާކުރުމަށް އިސްތިރާޙް ސަލީމްގެ މައްޗަށް އަދާކުރުމަށްޖެހޭނެކަމަށެވެ.[5]

ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިމުނުގޮތް

15. މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމް ދިޔަދުނު ބުނެފައިވަނީ، ހުކުމާގެ ޗޭކް 11282 ނަންބަރު ޗެކުގެ މަސައްކަތްކުރުމުން ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހަމަޖެހިފައިވާ 6,724,125/76ރ. (ހަމިލިއަން ހަތްސަތޭކަ ސައުވީސްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ހަތްދިހަހަ ލާރި) ދައްކާ އަގުއަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ހުކުމާގެ ޗޭކް 11282 ނަންބަރު ޗެކުގެ ގޮތުން ލާރި، ފަސްދޭ ލާރި، ސަތޭކަ ލާރި، އަދި ދޭތެރޭ ލާރި ނާސާ ލިންކްއަށް ބަލައިގަތުމަށް ނާސާ ލިންކްއާއި އިސްތިރާޙް ސަލީމްއާ ދުރުގުޅާ އެއްބަސްވުންތަކުން ދުން ހަމަހަމަ އެއްބަސްވުމެއް އެއަށް އަދާކުރުމަށްޖެހޭން ބެއްޔަ

---

[4] ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްގެ ވިޔަފާރީގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ގެ ސިވިލް ދިފާޢީ ބަޔާނުގެ ދާއިރާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 2 ވަނަ ނުކުތާ

[5] ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމްގެ ވިޔަފާރީގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ގެ ސިވިލް ދިފާޢީ ބަޔާނުގެ ދާއިރާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 2 ވަނަ ނުކުތާ

އެއްބަސްވުމަކަށްނާންނާތީ، ހުޅުމާލެ ފޭޒް ނަންބަރު 11282، ކިޔާ ގޯތީގައި ނާސާ ޕިންކްގެ ހުރިހާ ތަކެއްޗާއި މީހުން ނެރެ ތަން ހުސްކޮށް 10 އޮގަސްޓް 2023 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން އިބްރާހީމް ސަލީމްއާއި ހަވާލުކުރުމަށް ނާސާ ޕިންކްއަށް އަންގައި، ދަށުކޯޓުގައި ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމުގެ ނަމަވެސް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށްފަހު ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައެވެ.

16. މި ހުކުމަށް ވާސިލުވުމުގައި ފާހަގަކޮށްލަމަވީ އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.

16.1. ހުޅުމާލެ ފޭޒް ނަންބަރު 11282 އިމާރާތުގެ 03 (ތިނެއް) ވަނަ ސްލެބުން ފެށިގެން މައްޗަށް 04 (ހަތަރެއް) ސްލެބް އާއި ޖަހަން ފޯމްވޯކް އެގްރީމަންޓްގެ ތާވަލު ސީޓް އެޓޭޗް ގެތެރޭގައި ފްލޯރގެ ސީލިންގް މަސައްކަތް ހިމެނޭ ގަރާޖްގެ ފްލޯރ އިން ފެށިގެން މައްޗަށް 06 (ހައެއް) ފްލޯރ އާއިއެކު ގަރާޖް ފްލޯރ އިމާރާތްކުރުމުގެ ހިނގަމުންދާ އަންދާޒީ މަސައްކަތްތަކެއް، ބޭނުން ވާން ފައިނޭންސްއާއެކު މި އެއްބަސްވުމުގައިވާ ކުންފުނީގެ، ބީ.އޯ.ކިއުއާއި، ވޯކް ސްކެޑިއުލާއި، ހަމަ ސްޓޭޖް ... ހިމަނައިގެން އިމާރާތްކުރުމަށް ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމާއި ނާސާ ޕިންކާއި ދެމެދު ނާސާ ޕިންކްއިން މަސައްކަތްކުރުމަށް އިމާރާތްކުރެވުނު ނާސާ ޕިންކާއި ދެމެދު 06 ނޮވެމްބަރު 2017 ގައި ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުން ވެފައިވާކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުމުން ނަ ދެފަރާތުގެ ބަޔާން އެއްގޮތްވާކަމަށް، މި އެއްބަސްވުން ވެފައިވާ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ތިޔާރުކުރެވިފައެވެ.

16.2. 14 ފެބުރުއަރީ 2019 ގެ ނަންބަރު 11282/NASA/2019/03 އެމެންޑްމަންޓް އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރައްވާފައި، އަދި އެފަރާތް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ނާސާ ޕިންކްގެ ފަރާތުން ދެކޮޅުހަދާފައިވާތީ، ނާސާ ޕިންކްގެ ފަރާތުން އިންކާރުކުރައްވަނީ 02 ޖުލައި 2017 ވަނަ އެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރައްވާފައިވާތީ، އަދި އިމާރާތްކުރުމުގެ ތަރުތީބު ފައިނަލްކުރުމަށްފަހު ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙުތަކާބެހޭ

ކަމަށާއި، ޑޮކިއުމަންޓުގައި ސޮއިކުރި ފަރާތުން އިންކާރުނުކުރާހާ ހިނދަކު އެ ޑޮކިއުމަންޓަކީ ސައްޙަ ޑޮކިއުމަންޓެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެކަމަށާއި، އަދި އެ ޑޮކިއުމަންޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ބަޔާންތަކާއި ވާޤިޢާތަކީ އޭގެ އިދިކޮޅު ސާބިތުކޮށްނުދެވޭހާ ހިނދަކު ސައްޙަ ބަޔާންތަކާއި ވާޤިޢާތަކެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/40 **އަބްދުﷲ ޝާހިދް ވ. އެޕޯލޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕވޓ ލޓޑ** (މީގެ ފަހުން "އަބްދުﷲ ޝާހިދް ވ. އެޕޯލޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕވޓ ލޓޑ") ޤަޟިއްޔާއިން އެނގޭކަމަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 **އަޙްމަދު ނާސިރު ވ. މުޙައްމަދު މުސްތަފާ** ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާއެއްގައި އެއް ޤަސްދު އަނެއް ޤަސްދަށް ކުރިމަތިކުރުވާ ޙައްޤު ސާބިތުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތަކީ އެ ޙައްޤު އުފުލާ ފަރާތްކަން އެނގެން [illegible]، އެމެންޑްމަންޓުގެ [illegible] އަދި 19 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ބޭނުމަށް [illegible] ނަންބަރު 11282 [illegible] 11282 [illegible]

16.3. [illegible] ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 [illegible] ނަންބަރު 11282/NASA/2019/03

އެގްރީމަންޓަކީ ކޮން އެއްބަސްވުމަކަން ގެންގުޅުން އިސްތިހާރުކުރައްވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުންޖެހެނީކަމަށްވާތީއާއި، ނަމަވެސް ނާސާ ވިންގްގެ ފަރާތުން އެކަން ސާބިތުކުރުމަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށާއި، އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސާފުކޮށް 11282/NASA/2019/03 އެގްރީމަންޓުގެ ބަދަލުގައި ވާހަކަ ބުނެއްވި ބަލާއިރު، މި އެގްރީމަންޓަކީ އިމާރާތްކުރުމުގެ ގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓް ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުމަށް 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގައި ގެންގުޅުން އިސްލާހުއެއްކަމަށް ބެލެވޭކަން.

16.4. ނަންބަރު 11282/NASA/2019/03 އެގްރީމަންޓަކީ އިމާރާތްކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން އޮތް ގޮތަށް ތަންފީޒުކުރުމުން ނިމިގެން އެ މާއްދާ ދީ ފަރާތުން ފަހުން އެއްބަސްވި ގޮތަށް މަސައްކަތުގެ މުއްދަތަކީ ރޭޓުގެ ފައިސާ ހަވާލުކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ޖުމްލަ މީލާދީ 10 (ދިހައެއް) މަސް ދުވަސްކަމަށް އިސްތިހާރުކުރުމަކަށްވާތީއާއި، މި އެގްރީމަންޓުން ނާސާ ވިންގްއެއް އުފެދުނު ކޮންޓްރެކްޓް މަސައްކަތްތަކަށް ނާސާ ބަދަލުކަން އަދިވެސް ނިންމާކަމާއި، މި އެގްރީމަންޓުން އަދިވެސް ބަދަލުވާ އިމާރާތްކުރުން ތިރީގައިވާ އެއްބަސްވުމާ ގޮތް ނާސާ ހަވާލުކުރެވުނުކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ނާސާ ދައްކަމުން ގެނބި ގޮތުން ހުރި މަރްޙަލާ ގާނޫނު ނަންބަރު 4/2017 (އިމާރާތްކުރުމުގެ ގާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "އިމާރާތްކުރުމުގެ ގާނޫނު") ގެ 75 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުން އޮތް މާއްދާއެއްކަމަށް ނިންމާކަން.

16.5. ފަރާތުން ވިންގްގެ ނާސާ މަސައްކަތްތަކުގެ ޕޮލިސީގެ ނަންބަރު 11282 ބާބު ހުރިހާ ޚަރަދުކުރަމުންވާ 6,724,125/76ރ (ހަމިލިއަން ހަތްސަތޭކަ ސައުވީސްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ހަތްދިހަހަ ލާރި) ދައްކާ އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ހުށަހެޅި ބާބު 11282 ނަންބަރު ޕޮލިސީގެ ގަރާރުގެ ފޮތް، ފަސްޓް ފޮތް، ސްކެޗް ފޮތް، އަދި ބާރުގެ ފޮތް

ނާސާ ވިންޓްއަށް ހަވާލުކުރުމަށް ނާސާ ވިންޓްއާއި އިޖާރާގެ ސަރުކާރާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބުނާ ނާސާ ވިންޓްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުތުތަށް އިޖާރާގެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އިންކާރުކުރާކަމަށާއި، މަސައްކަތުގެ އުޞޫލު ދިނުމުގެ ބާރުމުއް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާގޮތަށް، އުޞޫލުދިނުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ބާރުމުކުރެވޭގައި ބަލާނީ، މަސައްކަތް ނިމުމަށްފަހު ސިއްހަ އިންވޮއިސް ހުށަހަޅާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަސްކަށް އިމާރާތްކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އިން އެނގޭކަމަށާއި، ނާސާ ވިންޓްގެ ފަރާތުން އިމާރާތްކުރުމުގެ ހިސާބުތަކުން ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ވާޞިލުކުރާނަމަ ފައިސާ ހޯދަން އިންވޮއިސް ސަރުކާރަށް ފޮނުވުމުން ޒިންމާވާނެކަމަށާއި، ނާސާ ވިންޓްގެ ފަރާތުން މިހާރު އިންވޮއިސްއެއް ފޮނުވާ ފައިސާ ނުދިނުމުގެ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތްކަމަށާއި، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުން ނާސާ ވިންޓްއަށް އިޖާރާގެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާފައިވާނަމަވެސް، ނުދީ އިޖާރާގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ފުރި ބޭން ހަމަޖެހިގެންކަމަށް ބުނާ ހޯދުމުގައި، ނާސާ ވިންޓްގެ އަދިއެކު ފައިސާގައި އެކަމަށް ދޭހަވާ ހުރުމާ، މި ފަރާތުން އެކަމަށް ދޭހަވާ، އެއްބަސްވުމުގެ 31 ވަނަ މާއްދާ[6] ގައިވާގޮތަށް އަމަލުކުރުން ލާޒިމުކުރާކަމަށާއި، މި ހޯދުމުގައި ބަޔާންކުރަނީ އަދިއެކު ހަރަދުގައި އިމާރާތްކުރުމުގެ ގޮތުން ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުމަށް އެމެންޑްމަންޓެއް ގެންނަންޖެހޭކަމަށާއި، ނަމަވެސް އެފަދަ އެމެންޑްމަންޓެއް ގެނެވިފައިވާކަމުގެ ދެ ފަރާތުގެ ބަރުލަމާނުން އެދިގެން ނުވާކަމަށެވެ.

---

[6] މި ހޯދުމުގެ ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުމުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތާއި ހިސާބުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން އެއްބަސްވުމުގައި ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ އެކަން ދެ ފަރާތުން ލިޔުމަކުން ބަޔާންކޮށް ސޮއިކުރުމުން އެކަމަށް ދެފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމާއެކު، އަދި މިފަދަ ބަދަލު އެއްބަސްވުމުގެ ބައެއްކަމުގައި ބަލާނީ މި އެއްބަސްވުމުގެ ތަފުސީލު ދާއިރާގައި ހިމެނޭގޮތަށް ލިޔުމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމައެވެ.

16.6 އިމާރާތްކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފިނިޝިންގ ނިންމާ ލިސްޓު ބެލެއްޓުމަށް ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުމުން ޖުމްލަ އަގަކީ ޖީއެސްޓީއާއެކު 6,724,125/76ރ. (ހަ މިލިއަން ހަތްލައްކަ ސައުވީސްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަ ލާރި) ކަމަށާއި، ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހަވާލައިވާ ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11282 ނަންބަރު ގޯތީގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން 6,724,125/76ރ. (ހަ މިލިއަން ހަތްލައްކަ ސައުވީސްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަ ލާރި) ޚަރަދުކުރެއްވިކަމަށް ބުނާއިރު، މި ދަޢުވާއަކީ އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ނިންމާ މަސައްކަތުގެ ނިމުމާބެހޭ ކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅި ދަޢުވާއެއްކަމަށާއި، އަދި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެވުނު ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުމަށް 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގައި ގެނެވުނު އިސްލާހުގައިވެސް އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުގެންދެވި މަސައްކަތް ހުއްޓިފައި އޮތްކަމަށް ދެ ފަރާތުންވެސް އެއްބަސްވެފައިވާކަމަށް، އަދި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ބަޔާންކުރިވެސް "ފިނިޝިންގ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދައްކާފައިނުވާކަމަށް އަދި އިމާރާތް އެ ކުރިއަށް އޮތީ ނިންމާފައެވެ" މި ނުކުތާގައި "އެ އިމާރާތް އެ ކުރިއަށް އޮތީ ނިންމާފައެވެ" ބުނެފައިވީނަމަވެސް މިދި އިމާރާތް އެއްބަސްވުމުގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން ކޮށްފައިނުވާކަން ނިންމާފައިވާކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެކަމަށާއި، ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަދަލުކުރެވިފައިވާ އަދަދުތަކަކީ ނިމިފައިނުވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ޖަމާވާ އަސާސީ އަދަދުތަކެއްކަމަށާއި، އެއްބަސްވުން އުވައިލާފައި އުސޫލުތަކަށްޓަކައި އިސްލާހު ގޮޅިގެން އެއްބަސްވެފައިވާކަމަށާއި، ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާކަން ބޮޑުވެން ނިމުނުކަމަށާއި، އަނެއްކާވެސް ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11282 ގޯތީގައި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވާކަން

16.7. ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ސަފަރީ [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވަނީ ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި [illegible] ނުކުތާގައި [illegible] ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]، ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގައި އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، ނަމަވެސް [illegible] ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަކިން [illegible] ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކުރީގެ އެއްބަސްވުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

16.8. ދެ ފަރާތް ދެމެދު ވާދުވެފައިވާ ނަންބަރު 11282/NASA/2017/01 އެއްބަސްވުން [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދެ ފަރާތް ދެމެދު [illegible] އެއްބަސްވުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އެއްބަސްވުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްއަށް [illegible].

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމާއި ނުކުތާތައް

17. ސިވިލް ކޯޓު ހުކުމާއި [illegible] ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ދަޢުވާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭން އެ ނިންމުން

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އަންނަނިވި ނުކުތާއެވެ. އެއީ،

17.1 ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ސޮއިކުރި ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ދަށު ކޯޓުގެ [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު") ގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި، 17 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅައި ނުކުތާއެވެ.

18. މި ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން (ހ) ގައި "...ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދުތަކަކީ ނިމިފައިނުވާ މަސައްކަތްތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] އަސާސެއްނެތް އަދަދުތަކަކަށްވާތީ، އެއްބަސްވުން އެ [illegible] އެކުލަވާލެވުން އަސާސަކީ [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްވެ ދެންނެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން [އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން] ހުށަހެޅި ކުރީގެ އެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބެލެވެން ނެތްކަމާއި ..." މިފަދައިން ބަޔާންކުރުމަށް [illegible]، ދަށު ކޯޓުން އެވަނީ ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަނޫން އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ނުވަތަ ބާޠިލް ކޮންޓްރެކްޓްއެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ. މި ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 17 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމުގައެވެ.

19. ބާޠިލު ކޮންޓްރެކްޓް ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު [illegible] [illegible] ކޮންޓްރެކްޓްތަކަކީ، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނުގައި ވަކި [illegible] [illegible]، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގައި [illegible]، އެއީ ބާޠިލު ކޮންޓްރެކްޓްއެއްކަމުގައި [illegible]، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި އަދި ޤާނޫނީ [illegible] ބާޠިލު [illegible] [illegible].

20. މަތީ ކޯޓުން ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބާތިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ބާތިލު ކޮންޓްރެކްޓްގެ މަފްހޫމާއި ޚިލާފަށްކަމުގައެވެ. އެއީ ބާތިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް މަތީ ކޯޓުން ފާހަގަކުރެއްވި އިޖާރާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި މަސައްކަތުގެ އަގުކަމަށް ޖަހާފައިވާ އަގާއި، ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ނަގާ ފިނޭންސްގެ ފަހަރުން އިޖާރާ ނިސްބަތުން ބަދަލުކުރި އަދަދުކަމަށް ޖަހާފައިވާ އަދަދު އެއްގޮތްވުމުގެތެރޭގައިވިޔަސް، ކޮންޓްރެކްޓްގައި ބައިވެރިންނަށް އޮންނަ އިލްތިޒާމު ބޭނުން ހިފައިގެން، ވާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ އަސްލު މަގްސަދާއި ސަރަޙައްދުން ފަރުވާކުރުމަކީ ކޯޓުން ކާރުބާރުގެ ނޫންކަމާއި، މުޢާމަލާތު ޤާނޫނީ ނުކުތާ ނަމޫނާ ހިނގާފައި އެއްބަސްވުމުގެ ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ. މި އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/113 **ޝާހިދާ ހުސައިން ވ. ޝާހިދާ ޢަބްދުލްމަޖީދު** ގެ މައްސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމުގައެވެ.

21. އެހެންކަމުން، ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުރާބަޙާގެ ކޯޓުން ސުލްހު ނުރުހުންތެރިކަމާއި، އަދި ކިޔަންގު ބޮޑު ނަމަވެސް އަދި ހުކުމްކުރުމުން، އެކަމީ ކޮންޓްރެކްޓްގެ ބައިވެރިންގެ އިލްތިޒާމުތަކުގައި އޮތް ކަމެއްކަމަށާއި، އެ އަދަދުގެ ބާޠިލު ދިނުން ބަދަލާއި، މިފަދަ އެއްބަސްވުން ބާތިލުކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެވޭ ކޯޓުގެ ދައުރެއްނެތްކަމުގައެވެ.

22. އެ މުރާބަޙާގެ މުއްދަތު ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން ބާތިލުކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދީފައިވެސް ޤަރާރުކުރައްވާ، ސަބަބަކީ ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުތަކުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި، 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތަށް ބާތިލު އެއްބަސްވުމަކަށް ނުވާތީކަމުގައެވެ. މި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށްޓަކައި ފިޔަވައި އެހެން ގަވާޢިދުތަކުގައި އެއްބަސްވުމަކީ ރިބާ ޖެހޭގައި ބާތިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުން ހަމަޖެހިފައިވާކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2021/SC-A/19 **ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ ވ. ރ. ފިހާރާސަން ޓްރާންސްޕޯޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް** ގެ މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމުގައެވެ.

23. ކޮންޓްރެކްޓްގައިވާ މުޤާބިލަކާއެކު ސުވާލު އުފެއްދުމަށްފަހު، ކޮންޓްރެކްޓް ބާޠިލުކަމަށް ކަނޑައެޅޭނެ ޤާނޫނީ ހަމައެއްނެތްކަމުގައެވެ.

24. ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ތެރެއިން، އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ ނާސާ ބިލްޑްގެ ފަރާތުން އެ އިމާރާތް ބޭނުންކުރުމުގެ އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ނާސާ ބިލްޑްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދިފާޢަކީ، ކުއްޔަށްދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، އެ އިމާރާތުގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރު، ފަސްޓް ފްލޯރު، ސެކަންޑް ފްލޯރު، އަދި ތާޑް ފްލޯރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު ނާސާ ބިލްޑަށް ލިބިގެންވާކަމަށެވެ. އެ އެއްބަސްވުމަކީ ލިޔުން [illegible] އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible]. ދަށު ކޯޓުން [illegible] ނިންމާފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާކަމުގައެވެ.

25. އިސްތިއުނާފުގައި، ނާސާ ބިލްޑްގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމާއި [illegible] ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު") ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ތަޙުވީލުކުރުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ޚުލާޞާ

26. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން [illegible] އެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި، ނާސާ ބިލްޑްގެ ފަރާތުން ނެގި ދުވަހުގައި، ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11282

ނަންބަރު ގޯތީގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހަރަދުކޮށްފައިވާ ފައިސާ އަދާކުރުމަށް އެ ގޯތީގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރު، ފަސްޓް ފްލޯރު، ސެކަންޑް ފްލޯރު އަދި ތާޑް ފްލޯރު، 01 ޖަނަވަރީ 2019 އިން ފެށިގެން 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރަށް ނާސާ ލިންކަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވާކަމަށް ބުނެ ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމެއް ހުށަހެޅިނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ބުނެ އެ އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމުގައެވެ.

27. ސިވިލް ކޯޓުން މިކަމުގައި ނިންމި ނިންމުމަކީ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ބާޠިލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުމަކީ އެއަށް އަމަލުކުރެވޭނެ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއް ނޫންކަމުގައެވެ. އެ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާގައި ދެ ބައި ދެމެދު ކޯޓުން ސުލްހު އުފެއްދުމަށްޓަކައި ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ބުނަމުން، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއް ނޫންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާގައި އެކަށައަޅާފައިވާ ދެ ފަރާތް ދޭތެރޭ ކޯޓުގެ ސުލްހު އުފެއްދުމަށްޓަކައި ނޫންކަމުގައެވެ.

28. މި އެއްބަސްވުމަކީ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއް ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެއްބަސްވުމުގެ ސަބަބަކަށްވާނީ ސުލްހު އުފެދި ކަންކަން ހުރުމުންކަމުގައި، އެގޮތުން މި އެއްބަސްވުމުގައި ބާކީކޮށްފައިވާ އަދަދުތަކަކީ ނިމިފައިނުވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ޖާގައިވާ އަސާސްއެއް އަދަދުތަކާއިކަމަށްވާތީއާއި، މި މަސައްކަތް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން އަދާކޮށް ކޯޓުގައި އިޢުތިރާފުވެ ބިނާކޮށް، ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުން ބިނާވާ އަސާސް ވުޖޫދުވެފައިވާނަމަ، އެއީ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބެލުން ނުކުރެވޭނެކަމުގައެވެ.

29. ނާސާ ލިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން، ސިވިލް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލަށް އިންކާރުކޮށްފައި،

ސަބަބުތަކަށް ހިމެނޭކަމާއި ހުކުމްކުރައްވާފައިވާކަމާއި، އަދި މި އިސްތިއުނާފުގައި ދޮގު ގޮތުން ނަގާ ދިނުމުގެ ފާޅުކޮށް ސިވިލް ކޯޓުން ނުކުރި ހިއްސާކުރެވިފައި ފުރުސަތުނުދީފައިވާތީ ހުށަހެޅުމުން، އެއީ ސަބަބަކީ އިސްތިއުނާފުގައި ނުކުތާތައް އޮތްކަމުގައެވެ.

30. މި އިސްތިއުނާފު ބިނާކޮށްފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 17 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާލާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުން ނިޔާ އެ އިޖުރާއަތުގައި ބެލުމުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ދިނުމުގެތެރޭގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، އެ ގޮތުގެ އިސްތިއުނާފުގައި އިބާރާތް ސަރީހަށް ފުރިހަމަ އިންސާފުވެރިކަމާއި، އެއީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ، މި މައްސަލައިގައި ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 17 ވަނަ މާއްދާ ސިވިލް ކޯޓުން ތަތުބީޤުކުރެއްވި ގޮތުގައި ކުށެއް ނެތްކަމުގައެވެ.

31. ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމާއި މުއާމަލާތްތަކުގެ މައްސަލަތަކުގައިވެސް، އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ދަށުން ތަޢުލީމީ ޤާނޫނީގޮތުން ނުވަތަ ނުނިމޭ، އެ އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތް ޤާނޫނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ނުވަތަ ނުނިމޭ، މި މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްދޭ، އެ މާއްދާއަށް ތަޠުބީޤުކުރުމުގައި ނުވާކަމުގައެވެ.

32. ސިވިލް ކޯޓުން އެ އިސްތިއުނާފުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގައި ކަނޑައެޅި ކަންކަން ނަގާ ދިނުމުގެ ފާރާތުން ހައިކޯޓުގައި ތަޢުލީމީކުރި ނުވާކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އިސްތިއުނާފު އެއީ އިތުރުކުރުމުގެ އަދި ބަޔާން އިސްތިއުނާފުގެ ނުނިމުމުގައި، އަދި އެ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާކުރިން ފެށިގެން ކަންކަން ހުރި ސަރުކާރުން ސާބިތުވާކަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުކާރު އަދި ފާހަގަ ހަމަޖެހި އެއްބަސްވުންތަކުގެ، އެ ގޮތުގެ އިސްތިއުނާފު އެއީ ވަކިކުރުން ބަޔާން އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުކާރު ފާހަގަ ހަމަޖެހި މިފަދަ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ސަބަބަކީ ނުވާ ދިނުމުގެ ފާރާތުން ހުކުމްކުރައްވާފައިވާކަމުގައެވެ.

33. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުޅުމާލޭ ޑިވިޝަންގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ހުކުމް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހައިކޯޓަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

34. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ފަރާތުން ކުރަ އިސްތިއުނާފުގެ އަޑުގައި، މި ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] ހުކުމް [illegible] 11282 ނަންބަރު ގޯތީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖަވާބު އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible].

35. މިގޮތުން، ސިވިލް ކޯޓުން 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުން 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ނިންމި ނިންމުމަކީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި [illegible] އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގެ މައްޗަށް އެއްބަސްވުމުގެ authenticity އާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުމެއް، ނުވަތަ އެ އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި އޮތްކަމަށް [illegible] [illegible] ސަބަބުން ބާޠިލު ނުވަތަ void [illegible] ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުމެއް ކަމާ [illegible] [illegible] [illegible].

36. 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން ބަލާއިރު، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި އޮތް، އެހެން [illegible] އެއްބަސްވުމެއްގެ ކަމަށް

ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ނިންމުމަކީ ކޯޓުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއި، 17 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު ނިންމުމެކޭ މި އިސްތިއުނާފުގައި ބަލައި ވަޒަންކުރަންޖެހެއެވެ.

37. [illegible] މިސާލަށް 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބިނާކޮށް [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން ބިނާވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ authenticity ގެ މައްސަލަ ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަން ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ އުޞޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށްތޯ، މި އިސްތިއުނާފުގައި ބަލައި ވަޒަންކުރަންޖެހެއެވެ. އެހެނީ، މި ކޯޓުން ބެލީ މި އިސްތިއުނާފުގެ ތެރެއިން، މި [illegible] [illegible] ސުވާލުކުރެވިފައިވާތީއެވެ.

38. ސިވިލް ކޯޓުގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ދައުވާއަކީ ނާޝާ ވިލްކާގެ ތަރިކާގައި ހިމެނޭ ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް 11282 އިން ނަގާ އެ ފްލެޓް ހުސްކޮށްދިނުމަށް އެދިގެން، ފްލެޓް ހުސްކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދައުވާއެކެވެ. ދައުވާގެ ބޭނުމަކީ [illegible] [illegible] ގޮތުން ހިނގާއިރު، މާލީ ދޫކުރުމުގެ މައްސަލައެކެވެ.

39. މި ދައުވާ ބިނާކުރި، 06 ނޮވެންބަރު 2017 ގައި ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް 11282 [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމާއި ނާޝާ ވިލްކައާ ދެމެދު [illegible] އެއްބަސްވުމާއި ނާޝާ ވިލްކަގެ ހަމަޖެހުން [illegible] އެ އެއްބަސްވުން ބާތިލްކުރުން، އެ ފްލެޓް ހުސްކޮށްދިނުން ނާޝާ ވިލްކައަށް އެދި އެއްބަސްވުމާ [illegible]. މި ދައުވާގެ ދިފާޢުގައި ނާޝާ ވިލްކައާ ހުށަހެޅި ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް 11282 ނަންބަރު ގޭގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރ، ފަސްޓް ފްލޯރ، ސެކަންޑް ފްލޯރ އަދި ތާޑް ފްލޯރ ނާޝާ ވިލްކާއާ ހަވާލުކުރުމަށް 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ނާޝާ ވިލްކާއާއި އިބްރާހީމް ސަލީމާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެވެ. އެއީ އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް 11282 ގޭގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރ، ފަސްޓް ފްލޯރ، ސެކަންޑް ފްލޯރ އަދި ތާޑް ފްލޯރ އިތުރު ކުއްޔަށް [illegible] [illegible]

ނާސާ ވިންކްއާ ހަވާލުކުރުމަށް އިބްރާހީމް ސަލީމް އެއްބަސްވެފައިވާތީ، އެތަނުގައި ހުރުމުގެ ޙައްޤު ނާސާ ވިންކްއަށް ލިބޭކަމަށް ބުނެއެވެ.

40. ނާސާ ވިންކްގެ ފަރާތުން 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ދެ ފަރާތް ދެމެދު ވެފައިވާކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުމުގެ ސޮއި އިނގިލީގެ ނިޝާނާއެކު އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ދަޢުވާގައި އިންކާރުކުރިއެވެ. އަދި މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކާއި، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުންކަމަށް ބުނެ ނާސާ ވިންކްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި "ފޯމް" އެއްބަސްވުމުގައިވާ ސޮއި ދިމާނުވާކަމުގައި އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.[7] އޭގެ ނަތީޖާއަކަށް ވެގެންދިޔައީ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ އަޞްލަށް އިބްރާހީމް ސަލީމް އިންކާރުކުރުމެވެ.

41. އެއްބަސްވުމުގެ އަޞްލަށް authenticity އިންކާރުކުރުމާއި، އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި އޮތްކަމެއް އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ މެދު ސުވާލު އުފެދިއްޖެ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ބުނާ ބުނުމަކީ، ތަފާތު ދެ މަފްހޫމެވެ. އަދި އޭގެ ނަތީޖާތައް ތަފާތުވެއެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ އަޞްލަށް އިންކާރުކުރުމަކީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ އިންކާރުކުރާ ފަރާތުން ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ބުނާ ބުނުމެވެ، އޭގައި ވުޖޫދުގައިނެތް އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބުނާ ބުނުމެވެ. މިއާ ޚިލާފަށް އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ މެދު ސުވާލު އުފެދުނީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ދެ ފަރާތުން ސޮއިކުރި ވުޖޫދުގައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބުނުމެވެ.

42. އެއްބަސްވުމުގެ އަޞްލަށް އިންކާރުކުރުން އޭގެ ބަލާގޮތުން ނުވަތަ އޭގެ authenticity އާ މެދު ސުވާލު އުފެދުނު ބަލާގޮތުގައި، އެ ސުވާލު އުފެދުނީ، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ޝަރުތުތަކުން، އަދި ތަސްދީޤުކުރެވިފައިވާ ފަދަ ކަމެއް. މި ބަލާގޮތުގައި، އެއްބަސްވުމުގެ

---

[7] ދިވެހި ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން 15 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައި ހުށަހެޅި "ފޮރެންސިކް ފަރާތުގެ ރިޕޯޓް" އަދި އެ ފަރާތުން 25 އޮގަސްޓު 2023 ގައި ހުށަހެޅި "ފޮރެންސިކް ރިޕޯޓް"ގައިވާ މަޢުލޫމާތުން އެނގެއެވެ.

ވުޖޫދުވެއިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ކުރިން، އެ އެއްބަސްވުމަކަށް ބާޠިލު ފަސްކުރެވިދާނެ. ވިޔަސް ޤާއިމުކޮށްދިނުމުގެ ފުރުޞަތުގައި ފެނުންކުރެވޭ fact based މިއީ. އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި އޮތް އެއްބަސްވުމެއްކަން ސާބިތުނުވާ ހާލަތުގައި، އެކަމުގެ ނަތީޖާއަކީ އެ އެއްޗަކީ އުފެދުނުއިރުގައިވެސް ޖާނުނެތް ދިރުމެއް ނޫން "މަރުވެފައިވާ" (born dead) އެއްޗެއްކަމުގައި ބަލާނެ. އަދި އެހެން އެއްޗަކީ، އުފެދުނުގައިވެސް ބާޠިލު، ބުނެވިދާނެ އެއް void ab initio އެއްޗެއް ކަމުގައިވެއެވެ.

43. މިއާ ޚިލާފަށް، އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ ގުޅޭ މަސްއަލަ އުފެދޭނީ، އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބެލޭ ބުނުން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ އުޞޫލުން ބެލޭ ފަރާތުގެ. މިފަދައިން ބެލޭ ބުނުމުގެ ކުރިއަށް، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ވުޖޫދުގައި އޮތް އެއްބަސްވުމެއްކަމުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭއިރު. އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ ގުޅުވައިގެން ނަގާ ދަޢުވާ ގުޅޭ، އެ އެއްބަސްވުން ވުޖޫދުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖާއިޒުނުވާ ފަދަ ސަބަބުތަކަކާ ހުރިކަމަށް ފަރާތްތަކުން، ނުވަތަ ބާޠިލުވާކަމުގެ ނުވަތަ ބަދަލުވުން އުފެދިފައިވާ ނުވަތަ ނުރަނގަޅު ނުވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މަސްއަލަތަކުގައި އެއްބަސްވުމާ ގުޅުންހުރި، ނުވަތަ ޢާއިލީ ދަށުން އެއްބަސްވުމުގެ ވުޖޫދާ ގުޅިގެންދާ މައްސަލަތައް. މިއީ ކައިވެނީގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާ، 12 ވަނަ މާއްދާ، 13 ވަނަ މާއްދާ، 14 ވަނަ މާއްދާ، 15 ވަނަ މާއްދާ، 16 ވަނަ މާއްދާއާއި 17 ވަނަ މާއްދާއާ ގުޅުވައިގެން ނަގާ ދަޢުވާތަކުގައިވާ ފަދަ، ވީމާ ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ އުޞޫލުން ބެލޭ ފަރާތުން، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމްތަކާ ގުޅޭ law based މިއީ ދަޢުވާތަކެކެވެ. ވީމާ ސާބިތުވާ ހާލަތުގައި، އެ ނުވަތަ ބާޠިލުވާ އެއްބަސްވުން ބާޠިލު (void) ކަމުގައި ބެލޭނެ. ނުވަތަ ބާޠިލުކުރެވިދާނެ (voidable) އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައި ބެލޭނެ.

44. މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ އެ އެއްބަސްވުމުގެ authenticity އާ ގުޅުވައިގެންތޯ، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ ގުޅުވައިގެންތޯ، މިއީ މި މައްސަލައިގައި ފުރަތަމަ ދެނެގަންނަންޖެހޭކަމެވެ.

45. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނެއް ފެންނާކަށް ނެތެވެ. ކޯޓުން ބޭނުންކޮށްފައިވާ އިބާރާތަކީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބެލެވެން ނެތްކަމުގައެވެ. ނޫސް ދިނުމުގެ ޙުކުމުގައި މި އިސްތިއުނާފުގައި ބުނާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުން މިފަދައިން ބަޔާންކުރަނީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ އަމަލުކުރެވެން ނެތް ބާޠިލުނޫން ބަޔާނެއް އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ކަމުގައެވެ. މިފަދައިން ދެކެނީ، އެ ނިންމުމުގައި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤާބިލުގައި ސައްޙަ އިޤްރާރުވެފައިވާ ކަމުގައެވެ.

46. 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުމުގައި ދަޢުވާލިބޭފަރާތާ ކަމަކަށް ބަލާފައި ވިއްކާފައެވެ. އެހެނީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާގައި ގުޅުވައިގެން ނޫނީ ލިޔުމުގެ ޙުކުމުން އެ ފަރާތުގެ ބަޔާން، އަމިއްލަ މަޢުނާ އެކުލެވެއެވެ. އަދި މި ބަޔާންގެ އަލިގައި، ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުމަށް ފާސިލުވުމުގައި ހަމަޖެހި ދަޢުވާލިބިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާގެ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ނުކުތާ، ދެންގެނުންނުޖެހޭކަމެވެ.

47. އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ މުޅި ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިއަށް، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ވާޖިބު އެއް ޤަރާރެއްކަން ސާބިތުވާނެކަމެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ފާސިލުވުމުގައި، އެ ކޯޓުން ފާސްކުރާފައިވާ ކަނޑައަޅާ ވަކިވަކިން ނަޒަރުކުރާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ ގުޅުވައިގެން ސިވިލް ކޯޓުން ވަޒަނުކުރާ ފާސްކުރައިވާކަމުގައި ނުދެކެވެ. އެ ނިންމުމުގައި

ހަވާލާދީފައިވަނީ [illegible] ޤާނޫނުގެ ދަށުން، އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިއީ އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ހަވާލާދީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible].

48. ސިވިލް ކޯޓުގެ ދައުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން [illegible] [illegible]، އެ ނިންމުން [illegible] [illegible]، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމްއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމަކީ އިބްރާހީމް ސަލީމް ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ބުނެ އެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] އިބްރާހީމް ސަލީމް ކުރި އިންކާރުގެ މައްޗަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމެވެ.

49. އެއީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުން [illegible] [illegible]، އިބްރާހީމް ސަލީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

50. އިބްރާހީމް ސަލީމްގެ [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] authenticity އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]، އެ

ޙާލަތުގައި އެއީ އަސްލެއްނޫންކަމަށް ބަލައި ނިންމުން ނިންމާފައިވާކަމެވެ. އޭގެ މައިގަނޑަކަށްވީ، ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11282 އިމާރާތްކޮށް ނުނިމިގެން، އެ އިމާރާތުގެ ފިނިޝިންގއަށްވާ އަދި ޖަހައި، އޭގެ ބަދަލުގައި ހުޅުމާލޭ ލޮޓް 11282 ނަންބަރު ގޯތީގެ ގްރައުންޑް ފްލޯރ، ފަސްޓް ފްލޯރ، ސެކަންޑް ފްލޯރ އަދި ތާރޑް ފްލޯރ ހިމެނޭ ބަޔާނުކުރުންކަމަށް ބަޔާންކުރުވުމެވެ. މިއީ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދުވަހުގައި ގުޅުވައިގެން [illegible] އަރުއްވަން ބަދަލުގައި، މިއީ ދެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ ކަން [illegible] [illegible] ނުވުން ގޯސްކަމަށް ބަލައި، ނިންމި ނިންމުމެއް ކަމުގައެވެ.

51. 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުމުގައި އިތުރު ކަމަކަށް ބަލާފައިވާތީއެވެ. އެއީ ދެ ފަރާތް ދެމެދު 06 ނޮވެންބަރު 2017 ގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު މި އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ގެދޮރުވެރިއެއްނަމަ، އެކަން ބަދަލުން، އެއްބަސްވުމަކަށް [illegible] އެއްބަސްވިގެން ދިން މި އެއްބަސްވުމުގެ ބައެއްގެ ޝަރުޠުގައި [illegible] ބަޔާންކުރާފައިވިޔަސް، މަސައްކަތުގެ އަދި [illegible] ސަލީމްގެ ފަރާތުން ނުދައްކާނަމަ، އެ މަސައްކަތް ނަސާ ހިންގުމުގެ އަދިއަށް ފައިސާގައި ކޮށްދިން ހުރެގެ ދެ ފަރާތުން އެކަކަށް [illegible] މި ޙާލަތުގައި ނަސާ ހިންގުމުގެ އަދިއަށް ވަގުތަކުގައި އިމާރާތްކުރުމާގުޅޭ ގޮތުން 06 ނޮވެންބަރު 2017 ގެ އެއްބަސްވުން އެޑެންޑަމެއް ގެނެސްދިނުމާއި، އެގޮތަ އެޑެންޑަމެއް ގެނެސްފައިނުވާތީ، ކަމަށް [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] ސަޕްލައިން އިންވޮއިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

52. މީގެ އިތުރުން، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވި އެއްބަސްވުމުގައިވާ ފަދައިން އިމާރާތް އެއްކޮށް ނިންމާފައިވާކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޅި އިމާރާތް އެއްބަސްވުމުގައިވާ ފަދައިން ނިންމާފައިވާކަމުގެ ސުވާލު އުފެދިފައިވާތީ، މި ސަބަބަށްޓަކައި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދުތަކަކީ، ނިމިފައިނުވާ މަސައްކަތްތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] އަދަދުތަކަކަށްވާތީ، އެއްބަސްވުން އެ [illegible] އެކުލަވާލެވުން އަސާސީ [illegible] އެއްބަޔަކަށްވާތީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ [illegible] އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

53. މިކަންކަމީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤައްދިމާއި ގުޅުވައިގެން ފާހަގަކުރި ކަންކަމެއްނޫނެވެ. މިއީ އެއްބަސްވުމުގައި އިބާރާތް ސަރީޙަ [illegible] އިންކާރުކުރުމުން، މި މައްސަލައިގައި ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބަޔާންތަކުގެ އަލީގައި، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާތަކުގެ ދޭތެރެ ނުވަތަ އޭގެ ކޮންޓެންޓް ވަޒަންކޮށް، ދެ ފަރާތުގެ ބަޔާންތަކާއި [illegible] މައިން ހުރުމުން، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމީ އެ [illegible] [illegible] ކަންކަންކުރުމުގައި ސިވިލް ކޯޓުން ނުދެކޭތީ، އެކަމުގެ މައްޗަށް ނިންމި ނިންމުމެކެވެ.

54. ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން ބިނާވަނީ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ legal validity އަށް ބަލައިގެންނެވީ، މިކަން ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 17 ވަނަ މާއްދާގެ ނަޒަރުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

55. އެއާ މިގޮތުން، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ [illegible] އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުމަކީ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލަށް [illegible] [illegible] އިންކާރުކުރުމުން، އެ އެއްބަސްވުމުގެ authenticity އާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުމެއްކަމުގައި

ދެކެމެވެ. މިހެންކަމުން ޤާއިމުކުރުމާއި ގުޅިގެން، ދަށު އުފުލި ސާބިތުކުރި އެއްބަސްވުމުގެ authenticity ސާބިތު ކޯޓުން ވަޒަންކޮށްފައިވަނީ މިކަމުގައި މަތީ މަޙްކަމާގެ ކޯޓުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އުޞޫލާއި އެއްގޮތްތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއެވެ.

56. ސާބިތު ކޯޓުން ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާއާއި، އޭގެ ޖަވާބުގައި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުން ނާސާ ވިންކަ ތަޢާރަފުކުރި ކުރުމާއި ގުޅިގެން، އެ އެއްބަސްވުމަކީ އިބްތިދާއީ ސަފީރު ސާއިކަރީ އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ބުނެ، އެއްބަސްވުމުގެ ޙަޤީޤަތް އިންކާރުކުރުމުގެ މައްސަލަ، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްނޫންކަމަށް ސާބިތު ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމަކީ، އެއްބަސްވުމުގެ authenticity އާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުމެއްކަމުގައި އިސްތިރާރު ސަރީޙަ ވަޒަން ކުރެވިފައެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގެ authenticity އާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާއިރު، ކޯޓުން ތަޙްޤީޤުކޮށްދެއްވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވ. އޯކިޑް ހޮލިޑޭޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް** ގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ކަމަށްޓަކާ އިސްތިރާރު ސަރީޙަ ވަޒަން ކުރެވިފައި ސާބިތުކުރުމުގައި ވަޒަން ކުރެވިފައެވެ.[8]

57. ޝަރުޢީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލަކީ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައެއްބަޔަކާމެދު ސާބިތު އުފެދުނު، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ބަޔާނާ ގުޅިގެންނެވެ، އަދި އެއްބަސްވުމުގައި ހުރިގޮތް ސާބިތު ކުރުމުގެ ގުޅިގެންވާ އެއްބަސްވުމުގެ ހަމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ނަމަވެސް ކުރުމާ ގޮތުން ހުރިގޮތް ސާބިތު އެއްބަސްވުމުގައި ސާބިތު ކުރެވުމުގެ ބައިގަނޑު، މި ކުރުމުގެ ބައެއް ހިމެނޭކަމަށް ކޮށްފައިވާ ކަމާއި، މި ކަމުގައި ނިސްބަތްވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވ. އޯކިޑް ހޮލިޑޭޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް** ގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އެއްބަސްވުމުގެ authenticity ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ ބޭސިކް ފެކްޓަރުތަކުގެ ނޫން ސާބިތުވާ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ސާބިތު

---

[8] 07 ޖަނަވަރީ 2026 ގެ ޝަރީޢަތުގައި މިހެއިން އިބްރާހީމް ސާބިތު ކުރުމުގެ ބައިގަނޑު ކުރެވިފައެވެ.

ކޯޓުގެ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ މުޤާބިލުގެ މައްޗަށް ކަމުގައިވާތީ، އެއީ އެ އެއްބަސްވުން void ކަމުގެ މައްޗަށް ނިންމި ނިންމުމެއްކަމުގައި ނޫން [illegible] ބޭންކުގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވެއެވެ.[9]

58. މި މައްސަލައިގައިވެސް އުފުލިފައިވާ މި ޖަދަލަކީ އެއްބަސްވުމުގެ އަސްބާބާއިމެދު އުފުލިފައިވާ ޖަދަލެއްކަމުގައިވާތީ، މި ނުކުތާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޢާދިލް ވ. [illegible] ކޯޕަރޭޝަން ޕވޓ ލޓޑ** ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު ތިރީގައި [illegible].[10]

58.1 ޑޮކިއުމަންޓުގައި ސޮއިކުރި ފަރާތުން އިންކާރު ނުކުރާހާ ހިނދަކު އެ ޑޮކިއުމަންޓަކީ އޭގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވާ ސައްޙަ ޑޮކިއުމަންޓެއްކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ، އަދި އެ ޑޮކިއުމަންޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ބަޔާންތަކާއި ވަޢުދުތަކަކީ އޭގެ ޚިލާފު ސާބިތުކޮށް ނުދައްކާހާ ހިނދަކު، ސައްޙަ ބަޔާންތަކާއި ވަޢުދުތަކެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެކަން

58.2 [illegible] [illegible] ޑޮކިއުމަންޓުގެ [illegible] [illegible] އެ ޑޮކިއުމަންޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، އެ ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

58.3 ޑޮކިއުމަންޓެއްގެ ސައްޙަކަމާމެދު ޑޮކިއުމަންޓު ހުށަހަޅާ ފަރާތް ނޫން އަނެއް ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، އެ ޑޮކިއުމަންޓުގެ ސައްޙަކަން ސާބިތުކުރުމަކީ [illegible] އެ ޑޮކިއުމަންޓު ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ [illegible]

58.4 ޑޮކިއުމަންޓާމެދު [illegible] [illegible] [illegible] އުފުލިއްޖެނަމަ، އެ ޑޮކިއުމަންޓު [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ކޯޓަށް [illegible] އެ ޑޮކިއުމަންޓުގެ އަސްލު (އަސްލީ [illegible])

---

[9] 07 ޖަނަވަރީ 2026 ގެ އަޑުއެހުމުގައި މިފަދައިން [illegible] ބޭންކުގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވެއެވެ.

[10] ޢަބްދުﷲ ޢާދިލް ވ. [illegible] ކޯޕަރޭޝަން ޕވޓ ލޓޑ، ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 20 ވަނަ ނުކުތާއިން ފެށިގެން 24 ވަނަ ނުކުތާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި، އަދި 28 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން

[illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]

58.5. ޑޮކިއުމަންޓަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

58.6. ޑޮކިއުމަންޓުގައި [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޑޮކިއުމަންޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

58.7. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޑޮކިއުމަންޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

59. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ [illegible] ވ. [illegible]** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

60. މި މައްސަލައިގެ ބަޔާންތަކަށް ބަލާއިރު، ހުޅުމާލެ ޕްލޮޓް 11282 އިމާރާތުން ނާސާ ވިންނާގެ ތަކެއްޗާއި [illegible] ނަގާ އެ ތަނުން އިސްތިރީ ސަރވިސްއާ ބަދަލުކުރުމަށް އަދި އިސްތިރީ ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ކުޑަ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އެ އިމާރާތުގެ [illegible] ފޯނު، [illegible] ފޯނު، [illegible] ފޯނު އަދި [illegible] ފޯނު ނާސާ ވިންނާގެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރަމުންދިޔަ އިސްތިރީ ސަރވިސްއާއި ނާސާ ވިންނާއާ ދެމެދު 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނާސާ ވިންނާއިން ބެލުން، މި އެއްބަސްވުން އެ ފަރާތުގެ ޖަވާބުގައި ހުށަހަޅައިފައެވެ.[11] 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަކީ އިސްތިރީ ސަރވިސް [illegible] [illegible] އިސްތިރީ ސަރވިސްގެ ފަރާތުން [illegible] ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި [illegible] މި [illegible] އެ ފަރާތް [illegible] [illegible]، އިސްތިރީ ސަރވިސްގެ ފަރާތުން [illegible] މި [illegible].

61. މި މައްސަލައިގެ ދިމާ ގޮތް އިތުރު ބަޔާންތަކަށް ބަލާއިރު، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] އިސްތިރީ ސަރވިސް [illegible]، ނާސާ ވިންނާގެ ފަރާތުން އެ ފަރާތުގެ ޖަވާބުގައި ހުށަހަޅާ މި އެއްބަސްވުމަށް [illegible] [illegible]، އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުން، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު [illegible] އިޖާރާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިސްތިރީ ސަރވިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިޖާރާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް. [illegible] [illegible]، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމަށް [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް، އެ އެއްބަސްވުމުގައި އެ ފަރާތުން [illegible] އެއްބަސް [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް، އެ

---

[11] 07 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައި ނާސާ ވިންނާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ "ރައްދު ނުކުތާ މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު"

އެއްބަސްވުން ހިލާފުވި ދާ ގޮތުން ކަމުގައިވާ، ހދ. ނޫރާނީމޫދު، ނޫރަނިމާގެ، ޢަލީ ސަޢީދާއި، މާލެ، ގ. ސިނަމާލެ 2 11-02، އަޙްމަދު އަބްދުލްޢަޒީޒް ހިސާބުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައި،[12] މި ހިސާބުގެ ހިސާބަށް ނަގާފައިވެއެވެ.

62. އެއްބަސްވުމުގައި ޝަރުޠުކޮށްފައިވާ ގޮތުގެކަން އެ އެއްބަސްވުމުގައި ޝަރުޠުކުރަކަން އިންކާރުކުރުމުން، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ބައެއް ހެދިން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްކަން ޝަރުޢީގޮތުން ބޭނުންކުރާ ދެ ފަރާތްތަކަށް، އެ އެއްބަސްވުމަށް ބޯޓާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ކަމުގައިވާކަމުން، މި މައްސަލައިގައި އެ ދެ ފަރާތް ނުވާ ޖިންސުގެ މުޢާމަލާތަކަށް ސާފުވެ. އަދި އެކަން ޝަރުޢީގޮތުގެ ބަލަވުގެ ދިމާއިގެ ތެރޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވ. އެމްޕީ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައި ލިމިޓެޑް** ގެ ސާބިތުވުމާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތައިން އެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިލާފުގެ ގޮތުގައި ސާބިތުވި ގޮތުގެބައި ހިލާފުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައި އެ ގޮތުގެބަސް ހިސާބަށް ނަގާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމަށް، މި އެއްބަސްވުމަށް ބިނާކޮށް އެއްބަސްވުމުގެ ނުވަތަ ޝަރުޠު ދުނިޔަވީގޮތުގައި، މި ހިސާބުގެ ސިފަތް ކުރުން ބޯޓާގެ ފައިސާއެއްގޮތުގައިވެއެވެ. ސިފަތް ކުރުން މިކަމުގައި ފުރަތަމަ ފައިސާ، ނޫސް ޖިންސުގެ ގޮތުގެ ސަބަބު ހިސާބު ހުށަހެޅުމަށް އެ ގޮތުގެ ހުށަހެޅި 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބަޔާންކުރާއި، މި އެއްބަސްވުމުގައި އިޤުރާރުވެ ސަފުހާ ޝަރުޠުތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ގޮތުން ކަމުގައިވާކަމަށް، އެ މައްސަލައިގައި ފުރަތަމަ ކަނޑައަޅާ އަގުގެ މަތިން ހުށަހެޅި،[13] ނޫސް ޖިންސުގެ ގޮތުގެ ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުމަށް ބިނާކޮށް އެއްބަސްވުމެއްކަން ބެލުމަށް ނުވަތަ، މި ހުކުމުގައި ހުށަހަޅާ ތަފާތުތަކުންޖެހުންކަމަށް ނިންމާލަމެވެ.

---

[12] 25 ޖަނަވަރީ 2022 ގައި ނަގާ ޖިންސުގެ ގޮތުގެ ހުށަހެޅި ހިސާބު ލިޔުން

[13] ކޮންޓްރެކްޓް އެކްޓު މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ 17.1 އިން ފެށިގެން 17.5 އަށް ނިސްބަތްވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިފަތް ކުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނީ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމަށް

63. މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މައިގަނޑު ސުވާލަކީ، ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ޢަމަލު ސާބިތުވޭތޯ ބެލުމެވެ. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުން ޤާނޫނުގައިވެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހެޅިފައިވާ ތުހުމަތު ސާބިތުކުރުމަށް، މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ހެކި ދެއްކުމަށް ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމަށް ކުރުމުން އަދި ދެފަރާތުގެ، އެއްބަސްވުމާ އެކުގައި ޤާނޫނާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސާބިތުވާ ހެކީގެ ބާރު ހަމަވާކަށް ބުނެވޭނެ ކަމަށް ބަލާ ޤާނޫނާ ގުޅޭގައި ހެކިތައް ހެކިބަސްތަކުގެ އިތުރުން ޤާނޫނު ބަލައިގަންނަ ހެކިތަކާއެކު ހުށަހަޅާ ސާބިތުކުރަން ހެކިތަކަށް ބަލާ ކަމަށް އަދި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހެކި ސާބިތުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ހެކިތަކުގެ ބާރުވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ ބާރުގެ ގޮތުގައި އެކަށީގެންވެއެވެ.[14]

64. މިސާލަކަށް، އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގައިވާކަމަށް ބުނާ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހުށަހެޅި ޤާނޫނީ ހެކިތަކާ ސާބިތުކުރުމުގައި، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިތައް ގޮތުން އަދާކުރާ ޤާނޫނީ ކަންކަން މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޤާނޫނު ބަލައިގަންނަ ހެކިތަކުގެ ބާރު ހަމަވޭތޯ ބެލުމެވެ. މި ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތަށް، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތް ހެކިތަކުގެ ބާރުގެ ސާބިތުކަން ގޮތުން ދީފައިވާ ހުކުމުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ސާބިތުކުރުމުގައި ގޮތުން ހެކި އެކަން ޤާނޫނާ ހިނގާނެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިތައް ވަކި ހެކިތަކުގެ ބާރުގެގޮތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް** ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުން އެއްބަސްވުމުގެ ހެކިތަކުގެ ބާރު ހަމަވޭތޯ ހޯދުމަށް ބެލުމުގައި، ދިފާޢުގެ ހެކިތަކުގެ ބާރު އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ބައިތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލައިގަނެވޭނެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް** ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ގޮތަކީ ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

---

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/47 (ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގެ 4 ވަނަ ޕެރެގްރާފް) ޤަޟިއްޔާ

65. އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލަށް އިންކާރުކުރުމުން، އެކަމުގެ [illegible] ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕވޓ ލޓޑ** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލަށް ބަލާއިރު، އެހެނީ، އެ އެއްބަސްވުން ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ ސައްޙަކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައި އާންމު އުސޫލުން ހެކި ހުށަހަޅަންޖެހެއެވެ. މިގޮތުން، އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލު (އަސާސީ ހެކި) ހުށަހެޅުމާއި އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރީ ފަރާތް ދުނިޔޭގައި ހުރިނަމަ އެ ފަރާތާއި، އެ ލިޔުން ތައްޔާރުކުރި މީހުންނާއި، އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރިކަމަށް ބަޔަކު ހެކިންގެ ގޮތުގައި ތިބިނަމަ އެ ބަޔަކާއި، އަދި އެއްވެސް އެހެން ސާބިތުކުރާނެ ހެކި ހުށަހަޅަން އެ ހެއްކެއް ހުށަހަޅަމުން އެއްބަސްވުން ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެނގެއެވެ.

66. މި މައްސަލައިގައި އެއްބަސްވުމުގެ ސައްޙަކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ [illegible] [illegible] ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުގައި ހެކިންގެ ގޮތުގައި ސޮއިކުރި ފަރާތެއް ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް، އެ ހެކިބަހަކުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕވޓ ލޓޑ** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންގަނޑާ ޚިލާފަށް ނިންމި ނިންމުމެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

67. މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާގެ މައުޟޫޢާއި ހުށަހެޅި ދިފާޢުގެ އަލިގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވ. [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕވޓ ލޓޑ** ޤަޟިއްޔާއާ އުސޫލު ތަތްބީޤުކުރުމުގައި މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] ހެކިންގެ ހެކިބަސް ވަޒަންކޮށްގެން ފެނުނު، މި މައްސަލައިގެ އެއްބަސްވުމުގެ ސައްޙަކަމާމެދު ގުޅޭ ކަންކަމަށް ނަޒަރު، މި ނިންމުމުގައި ފަރާތްތަކަށްވާ ކަންތަކުގެ އަލިގައި، މި މައްސަލައިގައި މަޝްވަރާކުރި ޤާޟީ މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް އަނބުރާފޮނުވުން ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

68. އެހެންކަމުން، 01 ޖަނަވަރީ 2019 ގެ އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލާއި ދުރު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ [illegible]** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލު [illegible]، އެ މައްސަލައިގައި އަސާސީ [illegible] [illegible]، އެ [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] ފައިސަލާކުރަންޖެހޭ ކަމުގައި ނިންމަމެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަގޮތް

69. އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމުގެ އަލީގައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ކަންކަމުގެ [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ގެ ޤަޟިއްޔާ، އަލުން ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް [illegible] ފޮނުވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން [illegible] ރައުޔު

70. ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔާ އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] ރައުޔު

71. ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔާ އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ޤަވާޢިދުގައިވާގޮތުން[15]

72. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހުކުމްކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން[16] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[17] މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސަބަބެއް ނުދެއްކުމުގެ ދަށުން ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ސަބަބެއް ނުދެއްކުމުގެ ދަށުން ބަލައިގަނެ ހުކުމް ފާއިތުވުމުންނެވެ.[18] އެހެންނަމަވެސް، ސަބަބެއް ނުދެއްކުމުގެ ދަށުގެ މުހުލަތަށް ބަލައިގަނެވޭނީ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅައިފިނަމައެވެ.[19]

---

[15] ޙުކުމް މައްސަލައިގެ ދުވަސްކުރުމުގެ ޤާނޫނުން، އެ ޤާނޫނު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިވެހިރާއްޖޭގެ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ސަބަބެއް ނުދެއްކުމުގެ ދަށުން، އަދި މިކަން ސަބަބެއް ނުދެއްކުމުގެ ދަށުގެ ތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[16] މިކަމުގައި ބަލާ އިސްތިސްނާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[17] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[18] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[19] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ސަބަބުތަކާއި އެފަދައިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅައި، މި ދަޢުވާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަންގެ ނަންބަރު 221/Cv-C-HD/2021 ޤަޟިއްޔާ އަލުން ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދު

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޖަމީލް މޫސާ